

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Angers, dnia 7 marca 1940 r.

Nr 5

DEKRETY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ:

Poz. : 11 — z dnia 17 lutego 1940 r. o Kontroli Państwowej	str.	11
Poz. : 12 — z dnia 6 marca 1940 r. w sprawie zmiany i zawieszenia mocy obowiązującej niektórych przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców	str.	14

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

Poz. : 13 — z dnia 15 lutego 1940 r. w sprawie przedsiębiorstwa „Państwowo Wytwórnie Uzbrojenia w Warszawie“ (P.W.U.)	str.	15
---	------	----

11

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

Z DNIA 17 LUTEGO 1940 R.

o Kontroli Państwowej.

Na podstawie art. 79 ust. (2) ustawy konstytucyjnej stanowiącej, co następuje :

Art. 1.

Kontrola Państwowa jest władzą, w czynnościach swoich opartą na zasadach kolegiałności (art. 20—22), z ministerstwami równorzędną, od rządu niezależną, podległą bezpośrednio Prezydentowi Rzeczypospolitej.

Art. 2.

Kontrola Państwowa powołana jest do rewizji dochodów i wydatków Państwa oraz jego stanu majątkowego.

Art. 3.

W miarę uznania rządu Kontrola Państwowa może być również powołana do rewizji finansowej gospodarki ciał samorządowych oraz instytucyj, zakładów, fundacyj, stowarzyszeń i spółek, działających przy udziale finansowym Skarbu Państwa lub pod jego gwarancją.

Art. 4.

- (1) Spełniając swe zadania Kontrola Państwowa bada, czy czynności gospodarcze i finansowe władz i urzędów państwowych oraz instytucyj wymienionych w art. 3 były legalne, wykonane z należyłą oszczędnością i celowe pod względem gospodarczym.
- (2) Kontrola dokonywana przez Kontrolę Pań-

stwą nie usuwa odpowiedzialności ministrów i kontrolowanych władz i urzędów.

Art. 5.

Kontrola Państwowa wykonywa :

- 1) kontrolę faktyczną ;
- 2) kontrolę następną.

Art. 6.

- (1) Kontrola Państwowa wykonywa kontrolę faktyczną według swego uznania we wszystkich dziedzinach administracji i gospodarki Państwa.
- (2) Kontrola ta obejmuje : badanie umów i wszelkich zobowiązań, rewizję kas, rachunkowości, rewizję składów, magazynów, inwentarzy i w ogóle majątku państwowego oraz sprawdzanie na miejscu wszelkich robót i dostaw, z punktu widzenia celowości i pod względem gospodarczym.

Art. 7.

- (1) Kontrola następną polega na sprawdzaniu rachunków pod względem : formalnym, cyfrowym i co do istoty dokonanych czynności. Kontrola ta ma być dokonywana w czasie jak najrychlejszym po dokonaniu wydatków i pobraniu dochodów. W tym celu Kontrola Państwowa oraz władze i urzędy są obowiązane ściśle przestrzegać przepisów i instrukcji wydanych w tym względzie.
- (2) Uwagi o wykonaniu budżetu za okres ubiegły Najwyższa Izba Kontroli przedstawia jednocześnie

Prezydentowi Rzeczypospolitej oraz Radzie Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej powołanej dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 grudnia 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 1008), najpóźniej w sześć miesięcy od dnia otrzymania od Ministerstwa Skarbu ogólnego zamknięcia rachunków z całej gospodarki państwowej, udzielając odpisu powyższych uwag Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu.

Art. 8.

(1) Najpóźniej w sześć miesięcy po upływie okresu budżetowego Najwyższa Izba Kontroli przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej oraz Radzie Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej (art. 7) sprawozdanie z czynności kontroli dokonanych w tymże okresie budżetowym. Prezes Najwyższej Izby Kontroli przesyła odpis tego sprawozdania Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu do wiadomości.

(2) Niezależnie od uwag o wykonaniu budżetu za okres ubiegły (art. 7) i sprawozdania o swych czynnościach rewizyjnych (art. 8) Najwyższa Izba Kontroli ma prawo, w wypadkach szczególnej wagi lub niecierpiących zwłoki, przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej oraz Radzie Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej (art. 7 ust. 2) sprawozdanie i wnioski z poszczególnych wyników kontroli, przy równoczesnym udzieleniu odpisów do wiadomości Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu.

Art. 9.

(1) Delegatom Kontroli Państwowej przysługuje prawo badania na miejscu ksiąg, rachunków, aktów i wszelkich dokumentów.

(2) Władze i urzędy państwowe oraz instytucje wymienione w art. 3 obowiązane są dawać delegatom Kontroli Państwowej wszelkie potrzebne wyjaśnienia tak ustnie jak i na piśmie.

Art. 10.

Przepisy o sposobie wykonywania kontroli obejmują instrukcje, które wydaje Prezes Najwyższej Izby Kontroli w porozumieniu z odpowiednimi ministrami, władzami centralnymi oraz instytucjami wymienionymi w art. 3, zgodnie z zasadami uchwalonymi przez Kolegium Najwyższej Izby Kontroli (art. 22).

Art. 11.

(1) Władze i urzędy państwowe oraz instytucje wymienione w art. 3 obowiązane są ściśle stosować się do przepisów i zarządzeń wydanych przez Kontrolę Państwową w zakresie jej kompetencji.

(2) W razie niezastosowania się Kontrola Państwowa zażąda od właściwej władzy przełożonej wykonania swych zarządzeń oraz pociągnięcia winnych do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Art. 12.

Władze i urzędy państwowe mogą wydawać przepisy kasowe i rachunkowe nie inaczej jak w

porozumieniu z Kontrolą Państwową i Ministerstwem Skarbu. Ministerstwa i władze centralne oraz instytucje podległe kontroli w myśl art. 3 wydając, zmieniając lub uchylając rozporządzenia administracyjne w granicach ustalonych z Kontrolą Państwową instrukcji i przepisów, obowiązane są jednocześnie zawiadomić o tym Kontrolę Państwową.

Art. 13.

(1) W razie stwierdzenia nieprawidłowej rachunkowości lub kasowości, braku w gotówce lub w materiałach, roztrwonienia majątku, zlej lub rujnującej gospodarki i w ogóle działań nacechowanych brakiem troski o dobro publiczne, a połączonych ze stratą lub mogących wywołać stratę dla Skarbu Państwa — Kontrola Państwowa zawiadamia o tym właściwą władzę w celu usunięcia nadużyć, wad i braków oraz ma prawo zażądać zawieszenia w czynnościach odnośnych funkcjonariuszów i pociągnięcia winnych do odpowiedzialności osobistej i materialnej.

(2) W wypadku wykrycia i ustalenia przy kontroli straty dla Skarbu Państwa Kontrola Państwowa obowiązana jest do żądania ich pokrycia i zabezpieczenia oraz do czuwania nad wykonaniem tego żądania.

Art. 14.

W skład Kontroli Państwowej wchodzi :

- 1) Prezes Najwyższej Izby Kontroli oraz Wiceprezes ;
- 2) Najwyższa Izba Kontroli.

Art. 15.

(1) Prezesa Najwyższej Izby Kontroli mianuje Prezydent Rzeczypospolitej (art. 13 ust. (2) pkt c ustawy konstytucyjnej).

(2) Prezes Najwyższej Izby Kontroli składa przysięgę na ręce Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 16.

Prezes Najwyższej Izby Kontroli jest odpowiedzialny za prawidłowy bieg spraw w Kontroli Państwowej. Do niego należy wydawanie wszelkich zarządzeń administracyjnych i organizacyjnych w zakresie kompetencji Kontroli Państwowej.

Art. 17.

Prezes Najwyższej Izby Kontroli jest równorzędny ministrom. Prezes Najwyższej Izby Kontroli ma prawo zabierać głos na posiedzeniach Rady Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej (art. 7 ust. 2) w sprawach Kontroli Państwowej, bądź osobiście, bądź przez swoich zastępców lub delegatów, oraz na żądanie Rady Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej obowiązany jest udzielać informacji i wyjaśnień.

Art. 18.

(1) Zastępcą Prezesa Najwyższej Izby Kontroli jest Wiceprezes mianowany przez Prezydenta Rzeczy-

pospolitej na wniosek Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

(2) Wiceprezes jest równorzędny Podsekretarzom Stanu.

Art. 19.

Najwyższa Izba Kontroli wykonywa rewizję organów rządu oraz instytucji wymienionych w art. 3 poddanych jej kontroli. Na czele Najwyższej Izby Kontroli stoi Prezes Najwyższej Izby Kontroli.

Art. 20.

(1) Kolegium stanowią Prezes Najwyższej Izby Kontroli jako przewodniczący, Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli oraz członkowie.

(2) W skład Kolegium mogą wchodzić osoby, które ukończyły z dyplomem wyższe studia naukowe.

(3) Członków Kolegium mianuje i zwalnia Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

(4) Prezes Najwyższej Izby Kontroli ustala zakres czynności członków Kolegium.

Art. 21.

Kolegium Najwyższej Izby Kontroli jest powołane do stanowienia :

- 1) w przedmiocie ogólnych zamknięć rachunkowych ubiegłego okresu budżetowego ;
- 2) w sprawach rewizji faktycznej i następnej oraz w przedmiocie poszczególnych zamknięć rachunków ;
- 3) w przedmiocie ustalenia układu i treści sprawozdania Kontroli Państwowej za ubiegły okres budżetowy oraz uwag o wykonaniu budżetu (art. 7 i art. 8) ;
- 4) w przedmiocie ogólnych zasad kontroli i ogólnych przepisów rachunkowych i kasowych ;
- 5) we wszelkich sprawach poddanych pod obrady Kolegium przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Art. 22.

(1) Do ważności uchwał Kolegium niezbędna jest obecność trzech osób wchodzących w jego skład, w tym Prezesa lub Wiceprezesa.

(2) Uchwały zapadają większością głosów, w razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego.

(3) Kolegium ma prawo zapraszać w charakterze rzeczoznawców osoby prywatne i wzywać urzędników i funkcjonariuszy instytucji państwowych lub instytucji podległych kontroli (art. 3) dla udzielania wyjaśnień i informacji.

(4) Rzeczoznawcy i reprezentanci władz i urzędów nie mogą brać udziału w naradach, ani też być obecni przy wydawaniu uchwał.

Art. 23.

Urzędników i pracowników pomocniczych Najwyższej Izby Kontroli przyjmuje i zwalnia Prezes Najwyższej Izby Kontroli.

Art. 24.

(1) Prezes Najwyższej Izby Kontroli przesyła corocznie Ministrowi Skarbu preliminarz budżetowy Kontroli Państwowej celem uzgodnienia go i włączenia do budżetu państwowego.

(2) W razie, gdyby między Prezesem Najwyższej Izby Kontroli a Ministrem Skarbu nie doszło do porozumienia w przedmiocie preliminarza budżetowego Kontroli Państwowej, rozstrzyga Prezydent Rzeczypospolitej.

Art. 25.

(1) Prezes Najwyższej Izby Kontroli jest za sprawowanie swego urzędu odpowiedzialny według zasad ustalonych dla odpowiedzialności ministrów.

(2) Instancją dyscyplinarną dla pozostałych członków Kolegium Najwyższej Izby Kontroli jest komisja złożona z trzech osób, wyznaczonych każdorazowo przez Prezydenta Rzeczypospolitej z pośród osób nie będących w czynnej służbie państwowej. Komisja ta opracuje regulamin swych prac. Funkcje prokuratora dyscyplinarnego pełni osoba wyznaczona przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Art. 26.

(1) Prezes Najwyższej Izby Kontroli, Wiceprezes oraz inni członkowie Kolegium nie mogą być członkami Rady Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej.

(2) Osoby te oraz wszyscy pracownicy Kontroli Państwowej nie mogą równocześnie zajmować innych urzędów, ani też uczestniczyć w zarządzie, radzie nadzorczej lub zawiadowczej przedsiębiorstw obliczonych na zysk.

(3) Zajęcia naukowe, literackie i inne, nie połączone z uszczerbkiem dla służby, są dopuszczalne za zezwoleniem Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

(4) Osoby spokrewnione lub spowinowacone ze sobą do trzeciego stopnia włącznie nie mogą być jednocześnie członkami Kolegium.

Art. 27.

Do urzędników Kontroli Państwowej stosują się przepisy ustawy o państwowej służbie cywilnej, o ile niniejszy dekret inaczej nie stanowi.

Art. 28.

Regulamin wewnętrznego ustroju Najwyższej Izby Kontroli wydaje Prezes Najwyższej Izby Kontroli w ramach obowiązującego ustawodawstwa.

Art. 29.

Wykonanie niniejszego dekretu powierza się Prezesowi Rady Ministrów i Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli.

Art. 30.

Dekret niniejszy, wydany na czas wyjątkowych okoliczności, wywołanych wojną, wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z tym dniem przestaje obo-

wiązywać ustawa z dnia 3 czerwca 1921 r. o Kontroli Państwowej. (Dz. U.R.P. Nr 51, poz. 314).

Prezydent Rzeczypospolitej:

Władysław Raczkiewicz

Prezes Rady Ministrów: *Sikorski*

Prezes Najwyższej Izby Kontroli:

Tadeusz Tomaszewski

12

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

Z DNIA 6 MARCA 1940 R.

w sprawie zmiany i zawieszenia mocy obowiązującej niektórych przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców.

Na podstawie art. 63 ust. (1) ustawy konstytucyjnej stanowiącej, co następuje:

Art. 1.

Na czas trwania wojny zawiesza się moc obowiązującą następujących przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców (Dz. U.R.P. Nr 89, poz. 747), zmienionego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U.R.P. Nr 110, poz. 976), dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1936 r. (Dz. U.R.P. Nr 55, poz. 399) oraz dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 kwietnia 1939 r. (Dz. U.R.P. Nr 35, poz. 221):

Art. 6 lit. b) pkt 1 i 3, art. 10 ust. 1, lit. b), art. art. 14, 15, 16, art. art. 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, art. art. 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, art. art. 64, 65 ust. 2 i 3, 66, 70, 71, Rozdział VII. Służba nadterminowych, art. 90, 91, 93, 94, 95, 96, 98, 99, 105 ust. 1 lit. a), art. art. 106, 107, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, Rozdział IX. Służba podchorążych, Rozdział X. Postanowienia przejściowe.

Art. 2.

W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców wprowadza się następujące zmiany:

1) Po art. 153 dodaje się nowy rozdział oznaczony jako rozdział IX-a o następującym brzmieniu:

„Rozdział IX-a. Służba wojskowa podoficerów w czasie wojny.

Art. 154. Podoficerowie tworzą w wojsku odrębny korpus osobowy. Korpus osobowy podoficerów stanowi jednolitą całość, niezależnie od stosunku do służby wojskowej, przydziału i stopnia.

Art. 155. Ze względu na stosunek do służby wojskowej korpus osobowy podoficerów dzieli się na grupy:

- a) podoficerów zawodowych,
- b) podoficerów rezerwy i pospolitego ruszenia.

Art. 156. (1) Ze względu na przydział podoficerów do poszczególnych działów służby korpus osobowy podoficerów dzieli się na grupy:

- I. podoficerów liniowych,
- II. podoficerów specjalistów,
- III. podoficerów administracyjnych.

(2) Grupy te dzielą się na podgrupy w zależności od wymagań służby.

Art. 157. (1) Ustanawia się następujące stopnie podoficerskie:

- a) kapral,
- b) plutonowy,
- c) sierżant,
- d) starszy sierżant,
- e) aspirant,
- f) chorąży.

(2) Stopnie podoficerskie — prócz stopnia aspiranta — nadaje się w kolejności ustalonej w ust. (1).

Art. 158. (1) Aspirantem może być mianowany tylko żołnierz, który ukończył z pomyślnym wynikiem szkołę podchorążych.

(2) Warunki przyjęcia do szkoły podchorążych jak również mianowania aspirantem określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 159. Podoficerów mianuje:

- a) na stopnie chorążych i aspirantów — Minister Spraw Wojskowych,
- b) na pozostałe stopnie — dowódca (równorzędny) o uprawnieniach dowódcy pułku.

Art. 160. (1) Do grupy podoficerów zawodowych zalicza dowódca (równorzędny) o uprawnieniach dowódcy dywizji.

(2) Warunkiem zaliczenia jest złożenie przez podoficera zobowiązania do służby wojskowej w charakterze podoficera zawodowego przez czas wojny oraz przez co najmniej cztery lata po zawarciu pokoju“.

2) Zmienia się dotychczasową numerację art. art. od 154 do 156 włącznie na „art. art. 161, 162, 163“, a art. 157, 158 na „art. art. 164, 165“.

Art. 3.

Upoważnia się Ministra Spraw Wojskowych do ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców z uwzględnieniem zmian wprowadzonych

później wydanymi przepisami oraz dekretem niniejszym.

Art. 4.

Wykonanie niniejszego dekretu powierza się Ministrowi Spraw Wojskowych.

Art. 5.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Władysław Raczkiewicz

Prezes Rady Ministrów

i Minister Spraw Wojskowych: *Sikorski*

13

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

Z DNIA 15 LUTEGO 1940 R.

w sprawie przedsiębiorstwa „Państwowe Wytwórnice Uzbrojenia w Warszawie“ (P.W.U.).

Na podstawie art. 2 i 33 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1927 r. o wydzieleniu z administracji państwowej przedsiębiorstw państwowych przemysłowych, handlowych i górniczych oraz o ich komercjalizacji (Dz. U.R.P. Nr 25, poz. 195) oraz na podstawie § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1927 r. o wydzieleniu z ogólnej administracji państwowej Państwowej Wytwórni Prochu i Materiałów Kruszących w Zagożdżonie w powiecie kozienickim oraz Państwowej Fabryki Karabinów w Warszawie, Państwowej Fabryki Broni Ręcznej w Radomiu, Państwowej Wytwórni Amunicji Działowej i Karabinowej w Skarżysku tudzież Państwowej Fabryki Sprawdzianów w Warszawie (Dz. U.R.P. Nr 43, poz. 382) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Na czas trwania wyjątkowych okoliczności wywołanych wojną zawieszają się działalność władz statutowych przedsiębiorstwa „Państwowe Wyt-

wórnice Uzbrojenia w Warszawie“ (P.W.U.).

§ 2.

Minister Skarbu powoła dla spraw tego przedsiębiorstwa kuratora i określi specjalnym zarządzeniem zakres i warunki jego czynności.

§ 3.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Skarbu.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów

i Minister Spraw Wojskowych: *Sikorski*

Minister Skarbu: *Henryk Strasburger*

Tłoczono z polecenia Ministra Sprawiedliwości w Drukarni „Polaka we Francji“ w Paryżu.

Cena numeru niniejszego 3 fr. fr.

„Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej“ można prenumerować i nabywać poszczególne numery w Księgarni Polskiej w Paryżu (Librairie Polonaise a Paris) 123 Bd. St. Germain Paris VI.

Prenumerata kwartalna wynosi : 20 fr. fr.

Z przesyłką pocztową we Francji : 23 fr. fr.

Z przesyłką pocztową zagranicę : 28 fr. fr.

Cena prenumeraty jest traktowana zaliczkowo i w razie większych objętości poszczególnych numerów może być odpowiednio podwyższona.
